

Βυζαντινά Μνημεία της Θεσσαλονίκης

➤ 1ης Διαδρομής

Μονή Βαλτάδων

Ναός Οσίου Δαβίδ

Βυζαντινό Λουτρό

Ναός Αγίου Νικολάου (Ορφανού)

Ναός Αγίου Παντελεήμονα

Ναός Σωτήρος Χριστός

Ροτόντα

Παλιά Πόλη, Κάστρα

➤ 2ης Διαδρομής

➤ Αχειροποίητος

➤ Ναός Αγίων Αποστόλων

➤ Ναός Αγίας Σοφίας

➤ Ναός Παναγία Χαλκέων

➤ Ναός Αγίου Δημητρίου

➤ Κατακόμβη Αγίου Ιωάννου

Η 1^η διαδρομή στα Βυζαντινά μνημεία

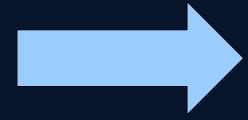

Μονή Βλατάδων

- Ιδρύθηκε κατά τα μέσα του 14ου αιώνα σε χώρο που πιθανότατα φιλοξενούσε παλαιότερο ναό, από τον κρητικής καταγωγής μητροπολίτη Θεσσαλονίκης Δωρόθεο Βλαττή και τον αδελφό του Μάρκο. Οι πρώτες ιστορικές αναφορές στη Μονή Βλαττάδων γίνονται το 1405 στο οδοιπορικό του Ρώσου περιηγητή Ιγνατίου του Σμολένσκ. Κατά τον 15ο αιώνα η μονή γνώρισε μεγάλη ακμή. Μετά την άλωση της Θεσσαλονίκης οι Τούρκοι της έδωσαν κάποια προνόμια, που επικυρώθηκαν και με φερμάνι του Μωάμεθ Β΄ το 1446. Σύμφωνα με παράδοση του 16ου αιώνα, η προνομιακή αυτή μεταχείριση οφειλόταν στη βοήθεια που είχαν προσφέρει οι μοναχοί της στους Τούρκους για την άλωση της πόλεως. Εξάλλου, από ορισμένα κτίσματα οθωμανικής τεχνοτροπίας φαίνεται ότι τον 16ο αιώνα στη μονή εγκαταστάθηκαν Τούρκοι. Το 1633, με σιγίλλιο του Πατριάρχη Κυρίλλου Λούκαρι, η Μονή Βλαττάδων προσαρτήθηκε ως μετόχιο στη Μονή Ιβήρων του Αγίου Όρους. Το 1801 ανακαινίσθηκε το καθολικό της μονής, αλλά το 1870 μια πυρκαϊά κατέστρεψε μέρος της, συμπεριλαμβανόμενης και της βιβλιοθήκης. Οι ζημιές επισκευάσθηκαν με έξοδα του Οικουμενικού Πατριαρχείου

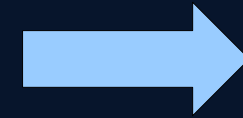
Ναός Οσίου Δαυίδ

- Ο μικρός αυτός ναός, που ανάγεται στα τέλη του 5ου ή στις αρχές του 6ου αιώνα, παρόλες τις διαφοροποιήσεις και επεμβάσεις που δέχθηκε κατά τη διάρκεια της τουρκοκρατίας, είναι μνημείο μοναδικής αρχαιολογικής και ιστορικής αξίας, καθώς αποτελεί τον πρόδρομο του "σταυροειδούς" ναού με τρούλο, όπου εμφανίστηκε πολύ αργότερα (δεύτερη χιλιετία). Αρχικά ο ναός ήταν τετράγωνος, με αψίδα στα ανατολικά, στον οποίο εγγράφονταν τέσσερις καμάρες, σε σχήμα σταυρού.

Βυζαντινό Λουτρό

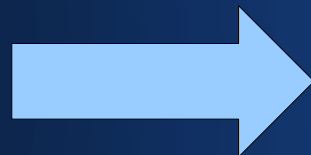
- Το μνημείο χρονολογείται γύρω στα 1300 και υπολογίζεται πως λειτούργησε σαν λουτρό για 7 ολόκληρους αιώνες. Το λουτρό αποτελείται από επιτοίχιους αεραγωγούς για την σωστή ρύθμιση της θερμοκρασίας του αέρα και δεξαμενή. Συνέχισε να λειτουργεί και επί Τουρκοκρατίας όπου και πήρε την ονομασία Κουλέ Καφέ από την συνοικία "Κουλέ Καφέ" στην οποία βρισκόταν. Μέχρι και την απελευθέρωση της Θεσσαλονίκης το Βυζαντινό Λουτρό, συνέχισε να λειτουργεί ακατάπαυστα μέχρι το 1940

ΡΟΤΟΝΤΑ

- Η Ροτόντα είναι κτίσμα το οποίο προοριζόταν για μαυσωλείο του Γαλέριου. Λόγω της μη χρήσης του αργότερα μετατράπηκε σε χριστιανικό ναό του Αγίου Γεωργίου και συμπεριληφθηκε στα Παλαιοχριστιανικά και Βυζαντινά μνημεία της Θεσσαλονίκης ως Μνημείο Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς της ΟΥΝΕΣΚΟ

• α

Ναός αγίου Νικολάου (Ορφανού)

- Ο Ναός του Αγίου Νικολάου του Ορφανού είναι παλαιό βυζαντινό καθολικό μονής της Θεσσαλονίκης και μνημείο Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς, κτισμένο στις αρχές του 14ου αιώνα. Βρίσκεται στη βορειοανατολική γωνία της παλιάς πόλης, εντός των τειχών, μεταξύ των οδών Ηροδότου και Αποστόλου Παύλου.

- Στη σημερινή του μορφή είναι μονόχωρη ξυλόστεγη βασιλική με περίστωο στις τρεις πλευρές στεγασμένη με δίρριχτη στέγη στον κεντρικό χώρο.

Ναός αγίου Παντελέημονα

- Ο ναός του Αγίου Παντελεήμονος είναι παλαιό καθολικό βυζαντινής μονής της Θεσσαλονίκης και Μνημείο Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς. Βρίσκεται στο κεντρικό τμήμα της πόλης, στη συνάντηση των οδών Εγνατίας και Ιασονίδου. Ανήκει στον τύπο του σύνθετου τετρακιόνιου σταυροειδούς εγγεγραμμένου με νάρθηκα και περιμετρική στοά, που ανατολικά απολήγει σε δύο παρεκκλήσια. Χρονολογείται στα τέλη 13ου - αρχές 14ου αιώνα και ταυτίζεται με τη Μονή της Θεοτόκου Περιβλέπτου, γνωστή και ως Μονή του κυρ Ισαάκ από το όνομα του ιδρυτή της, ο οποίος με το όνομα Ιάκωβος διετέλεσε μητροπολίτης Θεσσαλονίκης μεταξύ 1295 και 1315

Ναός του Σωτήρος Χριστού

- Στη μονογραφία αυτή παρουσιάζεται το ναΐδριο του Σωτήρος Χριστού στη σημερινή Εγνατία οδό της Θεσσαλονίκης. Ιδιαίτερο βάρος δίνεται στην εικονογραφική και στιλιστική ανάλυση των τοιχογραφιών του μνημείου που χρονολογούνται στα μέσα του 14ου αιώνα.

Κάστρα

- Το κάστρο και τα τείχη στη Θεσσαλονίκη είναι δημιουργήματα προγενέστερων εποχών καθώς ήταν απαραίτητα για την οχύρωση της πόλης και η δημιουργία τους υπολογίζεται κατά την ίδρυση της. Τα κάστρα πήραν την οριστική τους μορφή κατά την εποχή του Μ. Θεοδοχίου (379 – 395).

2η ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΜΝΗΜΕΙΩΝ

ΤΕΛΟΣ

Ναός Αγίων
Αποστόλων

Άγιος Δημήτριος

Παναγία Χαλκένων

Αχειροίητος

Αγία Σοφίας

Κατακόμβη Ιωάννου
Προδρόμου

Αχειροποιήτος

- Η εκκλησία της Αχειροποιήτου (Ελληνιστική Κοινή: (Παναγία) Άχειροποιήτος) είναι παλαιοχριστιανική βασιλική της Θεσσαλονίκης, σωζόμενη σήμερα στην ίδια μορφή που κατασκευάστηκε τον 5ο αιώνα - γεγονός που την καθιστά μοναδική στην ανατολική Μεσόγειο. Βρίσκεται στην οδό Αγίας Σοφίας, απέναντι από την πλατεία Μακεδονομάχων και η ίδρυσή της τοποθετείται στην περίοδο 450-475. Είναι αφιερωμένη στη Θεοτόκο και η ονομασία της οφείλεται στην "αχειροποίητη" λατρευτική εικόνα της Θεοτόκου δεομένης που βρισκόταν στο ναό.

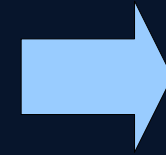
Ναός Αγίων Αποστόλων

- Ο Ναός των Αγίων Αποστόλων είναι σημαντικό μνημείο της βυζαντινής Θεσσαλονίκης και ένα από τα πιο αντιπροσωπευτικά δείγματα αρχιτεκτονικής της Παλαιολόγιας περιόδου. Βρίσκεται στο δυτικό τμήμα της πόλης, στην αρχή της σημερινής οδού Ολύμπου, κοντά στα δυτικά τείχη.

Ναός Αγίας Σοφίας

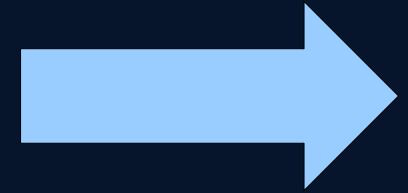
- Ο ναός της του Θεού Σοφίας της Θεσσαλονίκης χτίστηκε τον 8ο αιώνα στη θέση μιας μεγάλης παλαιοχριστιανικής βασιλικής, που καταστράφηκε, πιθανόν από σεισμό, στις αρχές του 7ου αιώνα. Το 1204, όταν με την Δ' Σταυροφορία κυριεύθηκε η πόλη από τους σταυροφόρους, η Αγία Σοφία μετατράπηκε στον καθολικό καθεδρικό ναό της Θεσσαλονίκης

Ναός Παναγία Χαλκέων

Η εκκλησία βρίσκεται στην Πλατεία Αρχαίας Αγοράς, βόρεια της Εγνατίας Οδού στο σημείο που διασταυρώνεται με την λεωφόρο Αριστοτέλους που οδηγεί στην Πλατεία Αριστοτέλους. Η αρχαιολογική τοποθεσία της ρωμαϊκής αγοράς της πόλης βρίσκεται βορειοανατολικά, και ονομάστηκε "Η Παρθένος των Χαλκουργών", επειδή η τοποθεσία της γειτνιάζει με την περιοχή όπου παραδοσιακά ζούσαν οι χαλκουργοί της πόλης.

Ναός Αγίας Σοφίας

- Ο ναός της του Θεού Σοφίας της Θεσσαλονίκης χτίστηκε τον 8ο αιώνα στη θέση μιας μεγάλης παλαιοχριστιανικής βασιλικής, που καταστράφηκε, πιθανόν από σεισμό, στις αρχές του 7ου αιώνα. Η Αγία Σοφία είναι χτισμένη στον αρχιτεκτονικό τύπο της βασιλικής με θολωτό. Οι κίονες του κεντρικού κλίτους είναι τραβηγμένοι προς τα πλάγια, ώστε ο κεντρικός χώρος του ναού να έχει σχήμα ισοσκελούς σταυρού.

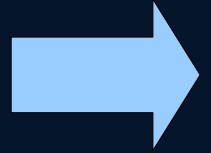
Ναός Αγίου Δημητρίου

- Ο ναός του Αγίου Δημητρίου αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα βυζαντινά μνημεία της Θεσσαλονίκης. Βρίσκεται στην ομώνυμη οδό και είναι πεντάκλιτη βασιλική με εγκάρσιο κλίτος και με πλούσιο ζωγραφικό και μαρμάρινο διάκοσμο με περίτεχνα κιονόκρανα. Στο υπόγειο του ναού βρίσκεται ο χώρος μαρτυρίου του Αγίου.

Κατακόμβη Αγίου Ιωάννου

- Στο εσωτερικό της εκκλησίας υπάρχουν σκαλοπάτια που οδηγούν στις κατακόμβες. Οι ιστορίες που ακούγονται για τις κατακόμβες είναι πολλές, ενώ οι επίσημες ιστορικές καταγραφές είναι ελάχιστες. Λέγεται ότι οι κατακόμβες του Αγίου Ιωάννη είχαν επικοινωνία με την Κρύπτη του Αγίου Δημητρίου μέσω ενός υπόγειου δρόμου, ο οποίος μέχρι τις αρχές του 20 αιώνα διασωζόταν αλλά αργότερα με την κατασκευή του διπλανού δρόμου αλλά και με την μεγάλη ανοικοδόμηση γενικότερα, τα θεμέλια, έκοψαν οριστικά αυτό το σοκάκι και έριξαν ένα πέπλο μυστηρίου στο όλο θέμα. του μοναστηριού, το οποίο αποτελεί μία όαση πρασίνου στην καρδιά της πόλης.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ ΠΟΛΥ ΠΟΥ ΜΑΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΑΤΕ

Η ΕΡΓΑΣΙΑ ΕΙΝΑΙ ΤΗΣ
ΖΩΤΟΥ ΧΡΙΣΤΙΝΑΣ &
ΤΗΣ ΠΑΝΟΥ ΕΛΕΝΑΣ

